

Turvataitokasvatuksella turvaa lapsen elämään – täydennyskoulutus (5 op)

Toivotamme Sinut lämpimästi tervetulleeksi opiskelemaan *Turvataitokasvatuksella turvaa lapsen elämään* -täydennyskoulutukseen.

Koulutuksen tavoitteet

Saat valmiuksia:

- auttaa lapsia suojaamaan itseään ja pitämään huolta omista rajoistaan
- vahvistaa aikuisten osaamista lapsen turvan ja suojan vahvistamiseksi moniammatillisessa ja perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä
- turvataitokasvatuksen suunnitteluun ja toteutukseen
- soveltaa koulutuksen sisältöjä omaan työyhteisöön

Koulutuksen sisältö ja toteutus

- Väkivaltakokemukset ja niiden vaikutukset
- Lapsen tukeminen vaikeissa kokemuksissa
- Lapsen kanssa puhuminen
- Turvataitokasvatus lasten turvallisuuden vahvistamisessa
- Lapsen seksuaalinen kehitys- milloin on syytä huoleen ja milloin ei?
- Huolen puheeksi ottaminen ja yhteistyö vanhempien kanssa
- Toimintatavat huolen herätessä
- Turvakeskustelu lapsen suojan vahvistamiseksi

Kouluttajat

Kouluttajina toimivat

Kirjallisuutta

- Aaltonen, J. 2012. Turvataitoja nuorille. Opas sukupuolisen häirinnän ja seksuaalisen väkivallan ehkäisyyn. THL. (www.thl.fi)
- Helama, S. (2005). Pidän huolta itsestäni. Opas erityisryhmien käyttöön. Suomen Kuntaliitto ja Lastensuojelun Keskusliitto
- Lajunen, K., Andell, M., Jalava, L., Kemppainen, K., Pakkanen, M. & Ylenius-Lehtonen, M. 2005. Turvataitoja lapsille. Stakes. (www.julkkari.fi)
- Suojele minua kaikelta. Tietoa internetin ja digitaalisen median osuudesta lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön lasten kanssa ja heidän hyväkseen toimiville ammattilaisille. www.pelastakaalapset.fi
- WHO 2010:Seksuaalikasvatuksen standardit Euroopassa <http://www.thl.fi/thl-client/pdfs/039844e2-c540-4e81-834e-6f11e0218246>
- Ohjeet ja harjoitukset löytyvät myös uudistetusta Tunne- ja turvataitoja lapsille - oppimateriaalista Lajunen, K., Andell, M. & Ylenius-Lehtonen, M. (ilmestyy kevät 2015). Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

1. TuTa-täydennyskoulutus lähijakso

Teema: Koulutus ja ryhmä tutuksi, aihepiiri ja käsitteet tutuksi

klo 8.30-15.30

Tavoitteet

- Koulutusohjelmasta ja sen tavoitteista tulee käsitys
- Ymmärrys keskeisistä tunne- ja turvataitokäsitteistä
- Opiskeluryhmä tulee tutuksi
- Osataan reflektoidaan väkivaltaan liittyviä kokemuksia ja tunteita.

Sisältö

- Orientoituminen koulutukseen, osallistujien ajatuksia siitä, mitä osaamista heillä on koulutuksen lopussa,
- Koulutuksen tavoitteet ja keskeiset tunne- ja turvataito käsitteet
- Ryhmä tutuksi
- Lapsen kanssa puhuminen
- Väkivallasta ilmiönä

Menetelmiä

- Alustus, PP esitys
- Pienryhmätyöskentely,
- DVD, musiikki,
- Mielikuva- ja symboliharjoituksia
- Läsnaoloharjoituksia

Koulutusmateriaali

- Musiikkia, DVD, pieniä esineitä mm. eläimiä

2. TuTa-täydennyskoulutus lähijakso

Teema: Lapsen oikeus elää turvassa sekä saada tukea ja apua

klo 12.00 – 15.30

Tavoitteet

- Tulla tietoisiksi lapsen oikeuksista ja käynnistää reflektio, miten tietoisuutta lapsen oikeuksista omassa työssään voi edistää.
- Ymmärtää traumatisoitumista käyttäytymistä sekä saada valmiuksia rauhoittaa itseään ja luoda turvaa lapselle, jolla traumaattisia kokemuksia.

Sisältö

- Lapsen oikeuksien sopimus
- Traummat ja traumatisoituminen lapsen tukemisen näkökulmasta
- Tunne- ja turvataidot:
  - Tunteen tunnistaminen ja nimeäminen
  - Taito kieltäytyä ja sanoa Ei
  - Oman reviirin tiedostaminen

Menetelmiä

- Toiminnalliset harjoitukset
- Luento ja yhteiskeskustelu
- Pienryhmäkeskustelu

Koulutusmateriaali

- Tunnepyörä (Pesäpuu ry)
- Tunnekortteja näytteillä (Pesäpuu ry, Pelastakaa Lapset ry. jne)
- Lapsen oikeuksien sopimus (Lapsiasiavaltuutetun toimisto)
- Powerpoint-esitys

3. TuTa-täydennyskoulutus lähijakso

Teema: Miten suojelet minua ja miten tuen seksuaalikehitystä

klo 12–15.30

Tavoitteet

- Ymmärtää lapsen seksuaalisuus osana lapsen kokonaisvaltaista kehitystä
- Saada käsitys seksuaalisuuden monimuotoisuudesta
- Ymmärtää lapsen seksuaalikehityksen tukemisen perusteita
- Tunnistaa normaalin seksuaalikasvun piirteitä
- Ymmärtää oman seksuaalikasvun voimavaraistavia tekijöitä

Sisältö

- Missä ollaan menossa kehittämistehtävissä ja mitä apua tarvitaan työn eteenpäin viemiseksi
- Lapsen seksuaalisuus ja seksuaalikehityksen tukemisen perusteet
- Seksuaalinen kehitys – mikä on normaalia ja mihin kiinnittää huomiota
- Mikä tukenut omaa seksuaalista kehittymistäni

Menetelmiä

- Alustus, pari- ja ryhmäreflektiot, silmäys omaan seksuaalihistoriaan, mikä on edistänyt omaa kasvua mieheksi/naiseksi

Koulutusmateriaali

- Pesäpuun Nalle-kortit (vanhat ja uudet), kissakortit ja Pantomiiimikortit
- Spectrokortit

4. TuTa-täydennyskoulutus lähijakso

Tee.ma: Seksuaalinen kaltoinkohtelu ja miten luomme turvaa lapsen elämään

klo 12–15.30

Ennakkotehtävänä on lukea kirjasta Turvataitoja lapsille artikkeli: Suojakeskustelu lapsen suojaamiseksi seksuaaliselta hyväksikäytöltä, s. 219 - 223.

Tavoitteet

- Tulla tietoiseksi seksuaalisen hyväksikäytön ilmiöstä
- Tunnistaa seksuaalisen kaltoinkohtelun oireita ja vaikutuksia
- Pystyy ottamaan puheeksi huolen lapsen seksuaalisesta kaltoinkohtelusta

Sisältö

- Turvan luominen
- Kertaus lyhyesti lapsen seksuaalikehityksen merkityksestä lapsen itsetunnon vahvistamiselle
- Lapsen seksuaalinen kaltoinkohtelu
- Turvakeskustelu

Menetelmiä

- Alustukset, ryhmäkeskustelut, postikortit, video, musiikki, toiminnallisuus

Koulutusmateriaali

- Postikortit
- Pelastakaa Lapset: Suojele minua kaikelta
- One in Five ja Kiko- materiaali
- Musiikkikappale Stop the Silence ja sanat monistettuina
- Pela:n video Groomingista
- Kirjoja, mm: Pieni Ei ja suuri Ei,

5. TuTa-täydennyskoulutus lähijakso

Teema: Turvaa lapsen elämään

klo 12–15.30

Ennakkotehtävät: 1. Ota selvää miten työyhteisössäsi toimitaan huolen herätessä

Ota itsellesi tuloste mukaan ja laita ohjaajille kuvaus sähköpostilla

2. Kirjaa samasi palaute vanhemmille tarkoitetusta opaslehtisestä,

laita sähköpostilla tai tuo tullessasi kirjallisena

(<http://www.jamk.fi/globalassets/tutkimus-ja-kehitys--research-and-development/tki-projektien-lohkot-ja-tiedostot/tuta/materiaalia/opas-turvalliseen-lapsuuteen.pdf>)

Tavoitteet

- Pystyä hyödyntämään turvataito-osaamista ja turvakeskustelumallia omassa työssään
- Osaa toimia yhteistyössä lasten vanhempien kanssa huolen eri tilanteissa

Sisältö

- Turvataidot ja turvakeskustelu, käyttöönoton syventämistä
- Toimintamallit huolen herätessä
- Yhteistyö vanhempien ja verkoston kanssa
- Kehittämistehtävästä kysyttävää

Menetelmiä

- Alustukset, ryhmäkeskustelut, toiminnalliset harjoitukset; Tervehdysleikki, harjoitus kirjasta s. 56, Kaikkia meitä tarvitaan, ääntä ja liikettä tuottavan patsaan rakentaminen, harjoitus Turvataitoja lapsille – kirjasta s. 61

6. TuTa-täydennyskoulutus lähijakso

Teema: Kehittämistehtävät ja niiden läpikäynti

klo 8.30–15.30

Tavoitteet

- Saada uutta tietoa erilaisista tavoista edistää lapsen turvaa ja suojaa
- Pystyä huomioimaan oma jaksaminen traumaattisten kokemusten ja seksuaalisen hyväksikäytön tapauksia käsiteltäessä

Sisältö

- Kehittämistehtävien esittely ja keskustelu
- Auttajan hyvinvointi ja jaksaminen
- Koulutuksen arviointi, lopetus ja todistustenjako

Menetelmiä

- Esitykset, keskustelu, vahvuuskortit, Pesäpuun uudet, ja vanhat kortit, vahvuuteni tunne- ja turvataitokasvattajana tai opastajan -harjoitus janalla, Vuoden aika-harjoitus